

Hem>Familjefrågor och arv>Egendom i äktenskap och registrerade partnerskap>Förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap Förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap

Frankrike

1 Finns olika former av "registrerade partnerskap" i denna medlemsstat? Redogör för skillnaderna mellan de olika formerna.

I Frankrike finns det bara en typ av registrerat partnerskap: civil solidaritetspakt (*pacte civil de solidarité*, PACS). Ett sådant partnerskap definieras i artikel 515-1 i civillagen (*Code civil*) som ett "avtal som ingåtts av två myndiga fysiska personer av olika eller samma kön, för att organisera sitt liv tillsammans". Registrerade partnerskap har förmögenhetsrättsliga verkningar mellan partnerna och gentemot tredje man. Följderna är mindre vittgående än i fråga om makars förmögenhetsförhållanden och lämnar utrymme för partnernas önskemål.

Dessa förmögenhetsförhållanden regleras av en uppsättning bestämmelser beträffande partnernas befogenheter, äganderätt och rättigheter och skyldigheter under partnerskapet.

Partnerna omfattas annars av en form av obligatorisk primär egendomsordning, oavsett hur de väljer att organisera sina förmögenhetsförhållanden. I artikel 515-4 i civillagen föreskrivs således att partner åtar sig att bo ihop samt att hjälpa varandra materiellt och i övrigt bistå varandra. Dessutom är registrerade partner i princip solidariskt ansvariga för skulder till tredje man som en av dem ådragit sig för olika vardagsbehov.

2 Finns det en lagstadgad egendomsordning för registrerade partnerskap i denna medlemsstat? Vad föreskrivs i den? På vilka former av "registrerat partnerskap" är den tillämplig?

Enligt fransk lag kan partner i ett registrerat partnerskap välja mellan två egendomsordningar.

För det första kan de välja den ordinarie egendomsordningen (i avsaknad av ett särskilt avtal), dvs. en egendomsordning som bygger på att egendomen är enskild med presumtion att den ägs gemensamt om inte motsatsen bevisats. Partnern kan således fortsätta att förvalta, vara i besittning av och fritt förfoga över sina egna tillgångar, och var och en är ensamt ansvarig för personliga skulder som ådragits före eller under partnerskapet (artikel 515-5 i civillagen). Endast om det är styrkt att en tillgång inte tillhör en av partnerna anses den tillhöra dem gemensamt, dvs. de äger hälften var.

För det andra kan partnerna avtala om att tillämpa en ordning med samäganderätt till egendom som förvärvats efter att partnerskapet ingicks. Tillgångar som förvärvats gemensamt eller enskilt under partnerskapet anses ägas gemensamt av partnerna, där partnerna äger hälften var (artikel 515-5-1 i civillagen). Vissa av de tillgångar som anges i artikel 515-5-2 förblir emellertid den ena partnerns enskilda egendom, exempelvis pengar som var och en av dem har fått efter det att de undertecknade partnerskapsavtalet och som de inte använt för att förvärva egendom, tillgångar som skapats och tillhörande tillgångar, personliga tillgångar, tillgångar eller delar av tillgångar som förvärvats med pengar som tillhört en av partnerna före registreringen av det ursprungliga eller ändrade partnerskapsavtalet, tillgångar eller delar av tillgångar som förvärvats genom gåva eller arv och slutligen andelar i tillgångar som förvärvats i en försäljning eller auktion av egendom som en av partnern äger tillsammans med andra i ett oskiftat bo eller från en gåva.

PACS är för övrigt den enda formen av registrerat partnerskap i Frankrike.

3 Hur kan partnerna ordna sina förmögenhetsförhållanden? Vilka är de formella kraven i detta fall?

Partner kan ingå registrerat partnerskap inför en registrator (*officier de l'état civil*) eller inför en notarie (*notaire*).

I artikel 515-3 i civillagen föreskrivs att "personer som ingår en civil solidaritetspakt ska göra en gemensam förklaring inför registratören i den kommun där de kommer att ha sin gemensamma hemvist eller, om det finns ett allvarligt hinder för möjligheten att fastställa sådan hemvist, inför registratören för den kommun där en av dem har hemvist". Vid det tillfället överlämnar partnerna det avtal som de har undertecknat till registratören.

Partnerskapsavtalet kan även ingås i form av en notariehandling. Den notarie som upprättar handlingen tar sedan emot den gemensamma förklaringen, registrerar partnerskapet och offentliggör de föreskrivna handlingarna (artikel 515-3 femte stycket i civillagen).

Partner kan välja en egendomsordning med samäganderätt efter partnerskapets ingående i enlighet med artikel 515-5-1 i civillagen. I annat fall regleras partnerskapet av den lagstadgade egendomsordning som bygger på att egendomen är enskild i enlighet med artikel 515-5 i civillagen.

Under partnerskapet kan partnerna bestämma sig för att ändra egendomsordningen genom ett ändringsavtal. Detta måste offentliggöras på samma sätt som det ursprungliga partnerskapsavtalet. Ändringsavtalet ska överlämnas eller sändas till den registrator eller notarie som tog emot den ursprungliga handlingen för registrering (artikel 515-3 sjätte stycket i civillagen).

4 Finns det begränsningar för hur de kan ordna sina förmögenhetsförhållanden?

Om inte annat anges i avtalet omfattas partner i ett partnerskapsavtal av en egendomsordning som bygger på att egendom ska vara enskild. Partner kan dock uttryckligen välja en egendomsordning med samäganderätt efter partnerskapets ingående i enlighet med artikel 515-5-1 i civillagen. "Partner kan i det ursprungliga avtalet eller i ett ändringsavtal välja gemensamt ägande av tillgångar som de förvärvat, tillsammans eller enskilt, från tidpunkten för registreringen av avtalet. Partnerna anses sedan äga hälften av dessa tillgångar var, utan möjlighet för den ena partnerna att anklaga den andra partnern för ojämlig fördelning."

Oavsett vilken egendomsordning partner väljer omfattas de även av den primära egendomsordning som definierar deras rättigheter och skyldigheter gentemot varandra respektive gentemot tredje man. I artikel 515-4 i civillagen föreskrivs således att partner åtar sig att bo ihop samt att hjälpa varandra materiellt och i övrigt bistå varandra. Dessutom är registrerade partner i princip solidariskt ansvariga för skulder till tredje man som en av dem ådragit sig för olika vardagsbehov.

5 Vilka är de förmögenhetsrättsliga verkningarna av att partnerskapet upplöses eller annulleras?

I artikel 515-7 i civillagen anges att partnerskapet upplöses om en av partnerna avlider eller om partnerna eller en av partnerna gifter sig. I så fall upplöses partnerskapet samma dag som händelsen i fråga. Partnerskapet upplöses även genom en gemensam förklaring av partnerna eller ett ensidigt beslut av en av dem.

I förhållandet mellan partnerna får upplösningen verkan samma dag som den registreras. Gentemot tredje man får den verkan från och med dagen för offentliggörandet.

Upplösning eller annullering av partnerskapet innebär att egendomsordningen avvecklas.

Enligt artikel 515-7 tionde stycket i civillagen är partnerna ansvariga för att avveckla de rättigheter och skyldigheter som partnerskapet har gett upphov till. Det är endast om partnerna inte kan komma överens som en domare avgör de förmögenhetsrättsliga verkningarna av separationen.

Varje partner får tillbaka sin personliga egendom.

Gemensamt ägd egendom delas så att partnerna får hälften var, om inte annat avtalats. Det finns inget som hindrar tidigare partner från att fortsätta äga egendom tillsammans.

Skulder mellan partnerna ska regleras.

Bestämmelserna om prioriterad tilldelning vid bodelning (artiklarna 831, 831-2, 832-3 och 832-4 i civillagen) är tillämpliga mellan partnerna.

6 Vilka är de förmögenhetsrättsliga verkningarna för partnerskapet om en partner avlider?

Om en av partnerna avlider upplöses det registrerade partnerskapet på dödsdagen och egendomsordningen avvecklas på samma sätt som ovan.

Enligt den franska arvslagstiftningen är den efterlevande partnern inte en laglig arvinge. Han eller hon kan dock utses till arvinge i ett testamente.

Den efterlevande partnern kan göra gällande sin rätt att under ett år utnyttja den egendom som partnerna använde som sin faktiska bostad på dödsdagen (i enlighet med artikel 763 första och andra stycket).

Denna rättighet ingår dock inte i grunderna för rättsordningen och arvlåtaren kan i ett testamente förvägra den efterlevande partnern denna rättighet.

Den efterlevande kan även ansöka om prioriterad tilldelning av det gemensamma hemmet om arvlåtaren i sitt testamente uttryckligen har föreskrivit detta (artikel 515-6 andra stycket i civillagen).

7 Vilken myndighet har behörighet att besluta i mål som rör registrerade partnerskaps förmögenhetsrättsliga verkningar?

Familjedomstolen (*juge aux affaires familiales, JAF*) är behörig i frågor som rör samäganderätt mellan partner i ett partnerskap och sambor, enligt lag 2009-506 av den 12 maj 2009 om förenkling av lag (*loi n° 2009-506 du 12 mai 2009 sur la simplification du droit*), dekret nr 2009-1591 av den 17 december 2009 om förfarandet inför familjedomstolen beträffande makars förmögenhetsförhållanden och gemensamt ägande (*décret n° 2009-1591 du 17 décembre 2009 relatif à la procédure devant le juge aux affaires familiales en matière de régimes matrimoniaux et d'indivisions*) och cirkulär CIV/10/10 av den 16 juni 2010 om familjedomstolens befogenheter vid avveckling (*circulaire CIV/10/10 du 16 juin 2010 sur les compétences du juge aux affaires familiales en matière de liquidation*).

8 Vad är effekterna av det registrerade partnerskapets förmögenhetsrättsliga verkningar på ett rättsligt förhållande mellan en partner och tredje man.

Enligt artikel 515-4 andra stycket i civillagen, som är tillämplig oavsett vilken egendomsordning som valts av partnerna, ska partnerna vara solidariskt ansvariga gentemot tredje man för skulder som en av dem ådrar sig för vardagsbehov. Sådant solidariskt ansvar ska dock inte gälla utgifter som är uppenbart orimliga. Det ska inte heller tillämpas om sådana skulder inte har uppkommit med båda parternas samtycke genom avbetalningsköp eller lån, såvida inte dessa avser små belopp som är nödvändiga för vardagsbehov och det ackumulerade beloppet, när det gäller flera lån, inte är uppenbart orimligt med hänsyn till hushållets livsstil.

Enligt artikel 515-5 tredje stycket i civillagen ska den partner som enskilt äger lös egendom, med avseende på en tredje part som handlar i god tro, anses ha befogenhet att förvalta, vara i besittning av och förfoga över denna egendom.

9 En kort beskrivning av förfarandet för uppdelning, däribland delning, fördelning eller avveckling av egendomen av egendomen i registrerade partnerskap i denna medlemsstat

Enligt artikel 515-7 tionde stycket i civillagen om upplösning av partnerskap är partnerna ansvariga för att avveckla de rättigheter och skyldigheter som partnerskapet har gett upphov till. Det är endast om partnerna inte kan komma överens som en domare avgör de förmögenhetsrättsliga verkningarna av separationen.

Bodelningen kan göras i godo eller via domstol. Vid en uppgörelse i godo upprättar partnerna ett avtal om bodelning. För egendom som måste registreras i fastighetsregistret sker detta i form av en notariehandling. Bodelningen sker via domstolarna om partnerna inte kan komma överens om avvecklingen eller fördelningen av egendomen. Domaren ska avgöra ansökningar om fortsatt gemensamt ägande eller prioriterad tilldelning (artikel 831 i civillagen).

Om partnerna omfattades av den ordinarie egendomsordningen, dvs. en egendomsordning som bygger på att egendomen är enskild, återgår alla tillgångar som partnerna kunde bevisa ägdes av den ena eller den andra partnern till tillgångarnas ägare. På samma sätt förblir en partners personliga skulder personliga. Om det inte är styrkt att tillgångar tillhör den ena eller den andra partnern anses de däremot ägas gemensamt (hälften var).

Om partnerna har valt en egendomsordning med gemensam äganderätt efter partnerskapets ingående anses de gemensamt ägda tillgångarna tillhöra var och en av partnerna (hälften var). De gemensamt ägda tillgångarna kommer därför att fördelas lika mellan partnerna, med förbehåll för de tillgångar som förblir varje partners enskilda egendom (se ovan och artikel 515-5-2 i civillagen).

Bestämmelserna om prioriterad tilldelning vid bodelning (artiklarna 831, 831-2, 832-3 och 832-4 i civillagen) är tillämpliga mellan partnerna.

10 Vilket förfarande, vilka handlingar och vilken information krävs normalt för att registrera fast egendom?

Vid bodelning i godo av egendom som måste registreras i fastighetsregistret (med andra ord fast egendom) måste handlingen om avveckling och bodelningen alltid bestyrkas av notarie.

I artikel 710-1 i civillagen anges att "för att en handling eller rättighet ska ge upphov till krav på registrering i fastighetsregistret måste den grundas på en notariebestyrkt handling som tagits emot av en notarie som är verksam i Frankrike, ett domstolsavgörande eller en officiell handling från en förvaltningsmyndighet".

Senaste uppdatering: 09/03/2022

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.